

Стефан Вачков • Йордан Йорданов • Любомир Георгиев •
Данчо Петров • Стоян Киров • Христина Благойчева •
Димитър Рафаилов • Людмил Найденов • Светлана Герчева •
Александрина Панчева • Атанас Камеларов • Недялко Вълканов

ВЪВЕДЕНИЕ

ВЪВ ФИНАНСИТЕ

2017

Издателство „Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

- © Стефан Минчев Вачков • Йордан Василев Йорданов • Любомир Борисов Георгиев • Данчо Христов Петров • Стоян Димов Киров • Христина Вилхем Благойчева • Димитър Живков Рафаилов • Людмил Василев Найденов • Светлана Илиева Герчева • Александрина Димитрова Панчева • Атанас Георгиев Камеларов • Недялко Вълканов Вълканов, автори, 2017.
- © Издателство „Наука и икономика“, 2017.

ISBN 978-954-21-0939-6

Съдържание

Увод	10
Тема 1. ОСНОВНИ КОНЦЕПЦИИ ЗА ПАРИТЕ	13
1. Произход на парите	13
2. За социалния характер на парите	18
3. От функциите на парите към тяхното дефиниране	19
4. Видовете пари през призмата на еволюционното им развитие	22
5. Измерване на количеството на парите	28
Тема 2. ВЪВЕДЕНИЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР	31
1. Реален и финансов сектор на икономиката	31
2. Структура на финансовата система.....	32
2.1. Финансови пазари	34
2.2. Финансови посредници	37
2.3. Финансова инфраструктура	38
3. Видове финансови посредници: сравнителни характеристики	40
4. Типология на финансовите системи	43
Тема 3. БАНКИ И БАНКОВИ СДЕЛКИ	46
1. Накратко за природата на банките	46
1.1. Банката – „сърце на икономическия организъм”	46
1.2. Банковото предприятие	47
1.3. Ръководство и управление на банковите институции	48
2. Банкови услуги	50
2.1. Какво е банкова услуга?	50
2.2. Особенности на банковите услуги	53
3. Основни бизнес сфери на банкиране	55
3.1. Индивидуално („дребно”) банкиране.....	55
3.2. Частно банкиране и управление на богатството	57
3.3. Глобално управление на активи	58
3.4. Бизнес и корпоративно банкиране	59
3.5. Инвестиционно банкиране	62

Тема 4. ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ НА КАПИТАЛОВИТЕ ПАЗАРИ	65
1. Брокерски фирми	65
1.1. Брокери на пазара на едро – инвестиционни банки.....	66
1.2. Индустрия на брокерските услуги на дребно.....	68
2. Инвестиционни фондове	72
2.1. Същност и видове инвестиционни фондове.....	72
2.2. Показатели на инвестиционните фондове.....	77
Тема 5. ДОГОВОРНО-СПЕСТОВНИ ИНСТИТУЦИИ	81
1. Характеристики и видове договорно-спестовни институции.....	81
2. Застрахователни компании	82
2.1. Принципи на застрахователния бизнес.....	82
2.2. Животозастрахователни компании	84
2.3. Общозастрахователни компании.....	87
3. Пенсионни фондове	89
3.1. Многоколонни пенсионни системи.....	89
3.2. Схеми за осигуряване в пенсионните фондове	92
3.3. Инвестиции на частните пенсионни фондове	94
Тема 6. РЕГУЛИРАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР	98
1. За необходимостта от регулиране на финансовия сектор.....	102
2. Специфики на финансовите регулации	117
3. Регулаторен инструментариум	110
4. Регулиране на микро- и макроравнище	115
Тема 7. ВАЛУТЕН ПАЗАР	119
1. Валута и валутен курс	119
1.1. Класификация на валутите	119
1.2. Валутен курс – дефиниране и основни видове.....	122
2. Валутни режими.....	126
2.1. Фиксирани споразумения.....	126
2.2. Междинни споразумения	128
2.3. Плаващи валутни режими	131
3. Параметри на форекс пазара.....	132

3.1. Детерминанти и особености на форекс пазара.....	132
3.2. Предимства на форекс пазара	136

Тема 8. ВРЕМЕВА СТОЙНОСТ НА ПАРИТЕ 139

1. Времевата стойност като основен принцип във финансите.....	139
2. Бъдеща и настояща стойност на парите.....	140
2.1. Бъдеща стойност и олихвяване.....	140
2.2. Настояща стойност и дисконтиране.....	144
2.3. Връзка между бъдеща и настояща стойност	146
3. Оценяване на поредица от парични потоци	148
3.1. Бъдеща стойност на множество парични потоци	148
3.2. Настояща стойност на множество парични потоци	149
4. Оценяване на анюитети	150
4.1. Бъдеща стойност на анюитети	150
4.2. Настояща стойност на анюитети	152
4.3. Оценяване на вечни ренти.....	154
5. Погашения по заеми	155

Тема 9. КАПИТАЛОВО БЮДЖЕТИРАНЕ..... 158

1. Капиталовото бюджетирание в корпорациите – базова терминология и класификация на инвестиционните проекти....	158
2. Формиране на паричните потоци	161
2.1. Калкулиране на инвестиционните разходи	161
2.2. Определяне на оперативните парични потоци.....	164
3. Статични техники за анализ и оценка на инвестиционните проекти	166
3.1. Срок на изплащане.....	166
3.2. Средна норма на дохода	167
4. Динамични техники	168
4.1. Нетна настояща стойност.....	168
4.2. Индекс на рентабилност.....	170
4.3. Вътрешна норма на възвръщаемост	170
5. Оценка на проекти с конфликтно ранжиране.....	171

Тема 10. ДЪЛГОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ

НА ФИРМАТА	175
1. Финансиране на корпорацията чрез акции.....	175
1.1. Акции – основни характеристики	175
1.2. Методи за първична и вторична емисия.....	177
2. Корпоративни облигации – алтернатива на банковото кредитиране.....	179
2.1. Параметри на корпоративните облигации и особености на тяхната емисия.....	179
2.2. Видове корпоративни облигации	181
3. Конвертируеми облигации и варанти	182
4. Лизинг	184
4.1. Специфика на лизинговото финансиране.....	184
4.2. Избор на вариант за финансиране – лизинг или покупка с кредит	189

Тема 11. ЦЕНА НА КАПИТАЛА И КАПИТАЛОВА

СТРУКТУРА	192
1. Концепции за цената на капитала	192
2. Изчисляване на цената на капитала	193
2.1. Цена на заемния капитал.....	194
2.2. Цена на собствения капитал.....	196
2.3. Цена на финансиране с привилегировани акции и амортизации.....	198
2.4. Среднопредтеглена цена на капитала	199
3. Капиталова структура на фирмата	201
3.1. Понятие и измерване	201
3.2. Капиталова структура, възвръщаемост и финансов риск	203
4. Практически аспекти при избора на целева капиталова структура	209

Тема 12. ВЪВЕДЕНИЕ В ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ.....

1. Еволюция на публичните финанси.....	212
1.1. Същност, предпоставки и етапи на развитие	212
1.2. Функции на публичните финанси	215

2. Икономическа необходимост на държавата	218
2.1. Причини за държавна намеса.....	218
2.2. Критики към държавната намеса.....	221
3. Публично стопанство и публични блага.....	222
3.1. Публично стопанство	222
3.2. Публични блага	225
Тема 13. ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ	229
1. Теоретични основи на държавния бюджет.....	229
1.1. Възникване, формиране и развитие на бюджета	229
1.2. Принципи за изграждане и функциониране на бюджета	231
2. Видове бюджети.....	233
3. Бюджетна технология и бюджетен процес.....	235
Тема 14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ.....	245
1. Теоретични основи на данъчното облагане.....	245
1.1. Понятие за държавни приходи	245
1.2. Въведение в теорията на данъчното облагане.....	247
2. Класификация и характеристики на данъците	250
3. Алтернативи на данъчното облагане	254
3.1. Потребителски такси и държавен дълг	254
3.2. Дилемата „дългово финансиране или данъчно облагане”	257
4. Данъчна система на България – кратка характеристика.....	258
Тема 15. ДЪРЖАВНИ РАЗХОДИ	261
1. Теоретични основи на държавните разходи.....	261
2. Причини за дългосрочния ръст на държавната активност.....	266
2.1. Причини за дългосрочния ръст на държавните разходи от страната на търсенето	266
2.2. Причини за дългосрочния ръст на държавните разходи от страната на предлагането.....	269
3. Класификация на държавните разходи	271